

„Európából jöttünk”
Versenyben a világ újrafelosztásáért

Kompetenciaterület:
Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák

7. évfolyam

Programcsomag:
Polgár a demokráciában

A modul szerzője: Tomory Ibolya

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	12-13 évesek
Ajánlott időkeret	3 × 45 perc
A modul közvetlen célja	A korai gyarmatosítás felidézésével megvizsgálni, feltárni a folyamatok problematikáját, megérteni a XIX. századi gyarmatosítás történeti, gazdasági, kulturális kontextusát.
A modul témái, tartalma	Témái: Identitás – Európa; konfliktus – érdekellentétek, verseny, agresszió; életmód – értékek; globalizáció – világgazdaság Tartalom: A modul a világ újrafelosztásáért vívott küzdelmeket nem csupán a gyarmatokért versengő felek szempontjából, hanem a másik oldalról is szeretné bemutatni. Milyen volt ez a verseny azoknak, akik szolgák lettek a saját hazájukban? Milyen érdekek és értékek ütköztek a versengő, és a leigázott felek között?
Megelőző tapasztalat	Az amerikai polgárháború, új európai nagyhatalmak
Ajánlott továbbhaladási irány	A modern társadalmi csoportok, a munkásmozgalom, majd az első világháború
A kompetenciafejlesztés fókuszai	A szociális kompetenciákhoz szükséges kognitív készségek: információfeldolgozás, kritikai gondolkodás Társas kompetenciák: véleményalkotás, vitakészség
Kapcsolódási pontok	NAT-hoz: Ember és társadalom; Magyar nyelv és irodalom; Művészetek Tantárgyakhoz: történelem; irodalom; anyanyelv és kommunikáció; rajz; vizuális kultúra; földrajz; etika Modulokhoz: „Mert minden ember egyenlőnek született”; Alkudozzunk!; Távol és közel
Támogató rendszer	Benyhe János (szerk.): <i>Így látták</i> . Indián és spanyol krónikák. Európa Kiadó. Budapest, 1992 Montaigne: <i>Esszék</i> . Kairosz Kiadó. Budapest, 1996. 92. o. Voltaire: <i>Candide</i> . Részlet a tizenhetedik fejezetből. Michel Cartier et al.: <i>Birodalmak és távoli gyarmatok</i> . (Új Képes Történelem sorozat) Larousse, Officina Nova. Budapest, 1995. 40–48. o. Závodszy Géza: <i>Történelem III</i> . Nemzeti Tankönyvkiadó. Budapest, 1996. 215. o. Vadász Sándor (szerk.): <i>19. századi egyetemes történet, 1789-1890</i> . Korona Kiadó. Budapest, 2001 Urs Bitterli: <i>„Vadak” és „civilizáltak</i> . Az európai–tengerentúli érintkezés szellem- és kultúrtörténete. Gondolat Kiadó. Budapest, 1982 Thérese Bittar et al.: <i>A nagy felfedezések kora</i> . (Új Képes Történelem sorozat) Larousse, Officina Nova. Budapest, 1994 Boglár Lajos: <i>Pau brasil</i> . Öslakók és bevándorlók. Masszi K. Budapest, 2000 Bindorffer Györgyi: <i>A trobriandi krikett, avagy a kultúra adaptációs ereje</i> . In: Kézdi-Nagy G. (szerk.):

<i>Menyeruwa</i> . Tanulmányok Boglár Lajos 70. születésnapjára. ELTE BTK, Antropológia Tsz. Budapest, 1997. 233–240. o., ill. http://www.mtaki.hu/docs/bindorffer_gyorgyi_trobriandi.html
--

Módszertani ajánlás

Érdeemes a modult megszakítás nélkül feldolgozni, de a modulvázlat lehetővé teszi a 3×45 perces időbeosztást is.
A szituációs játékhoz szükséges kellékeket előzetesen kell összegyűjteni (D3), de kellékek nélkül is megvalósítható a játék.

A modul mellékletei

Tanári segédletek

- P1 – Az *1492* ... című film részlete
- P2 – Feldolgozási szempontok a térképek összehasonlításához
- P3 – Kivetíthető képek – Karikatúrák a gyarmatokról
- P4 – Feldolgozási szempontok a karikatúrákhoz, reklámokhoz
- P5 – *Halott ember* című film részlete és javaslatok a feldolgozáshoz

Tanulói segédletek

- D1 – Feladatkártyák az „őslakóknak” és a „hódítóknak”
3-3 példány szükséges.
- D2 – A szituációs játék ismertetése és a szerepek megjelölése
Csoportonként 1 példány szükséges.
- D3 – Az indián követek találkozása a spanyol hódítókkal (szemelvény)
3 példány szükséges.
- D4 – Hódítók és őslakók (szemelvények)
3 példány.